

Kryteria oceny pracy pisemnej z prawa prywatnego

Ad 1

Jakiego rodzaju wadliwością dotknięta jest umowa z dnia 15 stycznia 2018 r.?

Umowa z dnia 15 stycznia 2018 r. jest nieważna z mocy art. 82 k.c.

(0-2 pkt)

Ad 2

Czy argumentacja podniesiona przez pozwaną Annę W. zawarta w odpowiedzi na pozew jest zasadna?

Stanowisko w zakresie oddalenia powództwa jest zasadne, ale powołana argumentacja na jego uzasadnienie nie jest zasadna. Czynność prawna dokonana w stanie wyłączającym świadome lub swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli jest nieważna niezależnie od tego czy druga strona tej czynności wiedziała o tym stanie. Ponadto taka czynność prawna jest nieważna niezależnie od tego czy skutkuje pokrzywdzeniem w jakikolwiek sposób osoby, która będąc w takim stanie dokonała tej czynności prawnej.

Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych (art. 5 ustawy o księgach wieczystych i hipotece) chroni nabywającego nieruchomości w dobrej wierze, w drodze czynności prawnej, od osoby ujawnionej w księdze wieczystej jako właściciel, w sytuacji gdy w rzeczywistości właścicielem, a zatem osobą uprawnioną do rozporządzania nieruchomością, była inna osoba. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych nie ma zastosowania w sytuacji, w której nabywca w dobrej wierze zawarł umowę z kontrahentem, który był właścicielem nieruchomości (a tak jest w zadaniu), ale znajdował się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Wskutek działania rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych nie następuje bowiem konwalidacja nieważnej czynności prawnej.

(0-8 pkt)

Ad 3

Czy pozew Andrzeja K. powinien zostać uwzględniony?

Mimo niezasadności zarzutów podniesionych przez Annę W. powództwo powinno zostać oddalone. Skoro umowa z dnia 15 stycznia 2018 r. była nieważna z mocy art. 82 k.c., to nie wywołała skutku w postaci przeniesienia własności nieruchomości na Annę W.

Pomimo dokonania wpisu Anny W. jako właścicielki do księgi wieczystej, właścicielem w rzeczywistości nadal pozostał Tomasz K., a z chwilą jego śmierci własność ta przeszła na jego spadkobiercę – Andrzeja K. Wpis do księgi wieczystej Anny W. jako właścicielki nie skutkował konwalidacją umowy z dnia 15 stycznia 2018 r. W powyższym stanie rzeczy powództwo o stwierdzenie przez sąd obowiązku złożenia przez Annę W. oświadczenia woli (art. 64 k.c. w zw. z art. 1047 k.p.c.) o przeniesieniu własności nieruchomości X na Andrzeja K. jest bezzasadne, bo Andrzejowi K. takie roszczenie nie przysługuje.

(0-8 pkt)

Ad 4

Z jakim roszczeniem powinien wystąpić Andrzej K. aby skutecznie bronić swoich interesów wobec Anny W.?

Andrzej K. jest właścicielem nieruchomości, gdyż nieważna z mocy art. 82 k.c. umowa z dnia 15 stycznia 2018 r. nie przeniosła jej własności na Annę W. Domniemywać należy, że nadal nieruchomość ta znajduje się w jego posiadaniu, skoro zamieszkiwał w niej do śmierci Tomasza K. i nie wynika z zadania, aby nieruchomość następnie opuścił. Nie przysługuje mu zatem roszczenie o wydanie nieruchomości (art. 222 § 1 k.c.), skoro nadal pozostaje ona w jego władaniu. Skoro jednak doszło do wpisu Anny W. do księgi wieczystej na podstawie nieważnej umowy, to powstał stan niezgodności księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. W konsekwencji Andrzejowi K. przysługuje przewidziane w art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece roszczenie o uzgodnienie tej księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, poprzez wpisanie go jako właściciela tej nieruchomości.

Stan faktyczny zadania nie ujawnia okoliczności, które mogłyby wskazywać na istnienie po stronie Andrzeja K. interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. w wytoczeniu na podstawie tego przepisu powództwa o ustalenie nieważności tej umowy. Nie należy jednak dyskwalifikować odpowiedzi wskazującej na zasadność powództwa o ustalenie, o ile zostanie wskazane merytoryczne przekonywujące uzasadnienie istnienia interesu prawnego.

(0-5 pkt)

Przy ocenie należy uwzględnić następujące kryteria:

- trafność odpowiedzi
- poprawność wskazanej podstawy prawnej

- zasadność i sposób argumentacji
- słownictwo i komunikatywność przekazu
- układ i styl wypowiedzi
- poprawność językową

Pozostałe 2 pkt można przyznać za:

- szczególnie wyróżniającą się argumentację prawniczą
- wykazanie się ponadprzeciętną wiedzą związaną z tematyką przypadku

Kryteria oceny pracy pisemnej z prawa publicznego

Ad 1

Na podstawie podanych informacji wskaż, jakie nieprawidłowości popełnił organ II instancji.

Zgodnie z art. 62 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – (dalej u.g.n.), w umowie o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste ustala się sposób i termin jej zagospodarowania, w tym termin zabudowy, zgodnie z celem, na który nieruchomość gruntowa została oddana w użytkowanie wieczyste. Również według art. 239 § 2 k.c., jeżeli oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste następuje w celu wzniesienia na gruncie budynków lub innych urządzeń, umowa powinna określać termin rozpoczęcia i zakończenia robót. Przepis art. 63 ust. 2 u.g.n. stanowi natomiast, że w przypadku niedotrzymania terminów, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 62 u.g.n., mogą być ustalone dodatkowe opłaty roczne obciążające użytkownika wieczystego, niezależnie od opłat z tytułu użytkowania wieczystego, ustalonych stosownie do przepisów rozdziału 8 działu II.

Z powyższego wynika, że w przypadku niedotrzymania terminu zabudowy wyznaczonego w umowie o oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste organ reprezentujący publicznego właściciela nieruchomości może ustalić dodatkowe opłaty roczne. Ustalenie to następuje w drodze decyzji, co wynika z art. 63 ust. 4 u.g.n., dlatego do jej wydania stosuje się przepisy k.p.a. – zgodnie z art. 1 pkt 1 k.p.a.

Według art. 63 ust. 3 zdanie pierwsze u.g.n. wysokość dodatkowej opłaty rocznej wynosi 10% wartości nieruchomości gruntowej określonej na dzień ustalenia opłaty za pierwszy rok, po bezskutecznym upływie terminu jej zagospodarowania, ustalonego w umowie lub decyzji.

Z art. 136 § 1 k.p.a. wynika natomiast, że organ odwoławczy może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję.

Wojewoda M. naruszył art. 136 § 1 k.p.a., ponieważ wykroczył poza granice dodatkowego postępowania uzupełniającego. W jego wyniku uzyskał bowiem nowy, istotny dowód wartości nieruchomości (operat szacunkowy) wskazujący inną wartość, niż przyjęta przez organ I instancji. W konsekwencji ustalił inną (większą) wysokość dodatkowej opłaty

rocznej za niedotrzymanie terminu zabudowy nieruchomości oddanej w użytkowanie wieczyste, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Wojewoda M. naruszył również art. 139 k.p.a., który stanowi, że organ odwoławczy nie może wydać decyzji na niekorzyść strony odwołującej się, chyba że zaskarżona decyzja rażąco narusza prawo lub rażąco narusza interes społeczny - co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Skoro Wojewoda uznał za konieczne uzyskanie nowego aktualnego dowodu wartości nieruchomości na lipiec 2019 r., to powinien uchylić decyzję organu I instancji i przekazać sprawę temu organowi do ponownego rozpatrzenia – zgodnie z art. 138 § 2 k.p.a. Zamiast tego orzekł na niekorzyść odwołującego, ponieważ we własnym zakresie ustalił opłatę w zwiększonej wielkości wobec organu I instancji, błędnie przyjmując za podstawę tego ustalenia operat szacunkowy z sierpnia 2019 r.

Według cytowanego wyżej art. 63 ust. 3 u.g.n. do ustalenia opłaty powinna być przyjęta wartość nieruchomości na dzień tego ustalenia, tj. wartość określona w aktualnym w tym dniu operacie szacunkowym. Z art. 156 ust. 3 u.g.n. wynika natomiast, że operat szacunkowy może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia, chyba że wystąpiły zmiany uwarunkowań prawnych lub istotne zmiany czynników, o których mowa w art. 154 u.g.n. Wykorzystanie operatu szacunkowego po upływie 12 miesięcy, jak w niniejszej sprawie, może nastąpić dopiero po potwierdzeniu jego aktualności przez rzeczoznawcę majątkowego. Następuje to poprzez umieszczenie stosownej klauzuli w operacie szacunkowym przez rzeczoznawcę, który go sporządził, oraz dołączenie do operatu szacunkowego analizy potwierdzającej, że od daty jego sporządzenia nie wystąpiły zmiany uwarunkowań prawnych lub istotne zmiany czynników, o których mowa w art. 154 u.g.n. (por. art. 156 ust. 4 u.g.n.). Operat szacunkowy wykonany na zlecenie Wojewody nie zawierał takiego potwierdzenia aktualności na dzień wydania przez niego decyzji. Zatem Wojewoda przyjął błędną wartość nieruchomości – bo posłużył się operatem szacunkowym sporządzonym w lipcu 2019 roku bez potwierdzenia jego aktualności, skoro decyzję o ustaleniu opłaty wydał dopiero w listopadzie 2020 r., tj. po upływie 12 miesięcy od sporządzenia operatu szacunkowego.

Ponadto Wojewoda M. nie dostrzegł naruszenia przez organ I instancji art. 61 § 4 k.p.a. oraz art. 10 § 1 k.p.a. Starosta Powiatu K. nie zawiadomił bowiem Jana N. o wszczęciu postępowania, w celu wydania decyzji o ustaleniu dodatkowej opłaty rocznej oraz nie umożliwił Janowi N. przed wydaniem decyzji wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

(0 do 16 pkt)

Ad 2

Czy organ II instancji, w ramach przepisów k.p.a. normujących postępowanie odwoławcze, tylko kontroluje prawidłowość decyzji organu I instancji, czy też może orzec co do istoty sprawy?

Zakres orzekania przez organ II instancji (będący organem odwoławczym) wyznaczony jest przede wszystkim w art. 138 k.p.a. Z przepisu tego wynika, że organ odwoławczy nie jest ograniczony do kontroli prawidłowości decyzji organu I instancji, a zobowiązany jest do ponownego rozstrzygnięcia sprawy co do istoty. Stanowi to realizację zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego określonej w art. 15 k.p.a. Nie dotyczy to jednak sytuacji, gdy organ II instancji ustali naruszenie przez organ I instancji przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Wówczas na podstawie art. 138 § 2 k.p.a. może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Rozstrzygnięcie sprawy co do istoty przez organ II instancji, na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a., jest dopuszczalne gdy:

- ustalony przez organ I instancji zakres sprawy nie wymaga prowadzenia postępowania wyjaśniającego mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (*a contrario* 136 § 2 k.p.a.), albo
- organ odwoławczy przeprowadzi jedynie uzupełniające postępowanie w warunkach określonych w art. 136 § 1 k.p.a., albo
- organ odwoławczy przeprowadzi postępowanie wyjaśniające w warunkach określonych w art. 136 § 2 – 4 k.p.a.

(0 do 7 pkt)

Przy ocenie należy uwzględnić następujące kryteria:

- trafność odpowiedzi
- poprawność wskazanej podstawy prawnej
- zasadność i sposób argumentacji
- słownictwo i komunikatywność przekazu
- układ i styl wypowiedzi
- poprawność językową

Pozostałe 2 pkt można przyznać za:

- szczególnie wyróżniającą się argumentację prawniczą
- wykazanie się ponadprzeciętną wiedzą związaną z tematyką kazusu

Kryteria oceny pracy pisemnej z prawa karnego

Ad 1

Wskaż uchybienia proceduralne prokuratora i Policji w toku postępowania przygotowawczego. Uzasadnij swoje stanowisko.

Uchybienia procesowe:

- a) niewłaściwa forma postępowania przygotowawczego - wszczęcie przez Policję śledztwa zamiast dochodzenia,
- b) wpisanie przez Policję treści zarzutów do protokołu przesłuchania zamiast wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów,
- c) nieodebranie wniosku o ściganie i nieprzesłuchanie Gabrieli Z.

Ad a) *niewłaściwa forma postępowania przygotowawczego*

Stosownie do art. 325b § 1 pkt 1 k.p.k. w sprawie o przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k. prowadzi się dochodzenie. Prawidłowy tok postępowania wymagał wszczęcia dochodzenia przez Policję, na podstawie art. 325a § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 305 § 1 k.p.k. Waga ani zawilość postępowania nie przemawiały za prowadzeniem postępowania w formie śledztwa - art. 309 pkt 5 k.p.k. *a contrario*.

Zgodnie z art. 305 § 2 k.p.k. postanowienie o wszczęciu śledztwa wydaje prokurator. Policja nie dysponuje takim uprawnieniem. Błędem było zatem wszczęcie przez Policję śledztwa.

Ad b) *niewłaściwa forma przedstawienia zarzutów*

Zgodnie z art. 325g § 1 i 2 k.p.k. w toku dochodzenia nie jest wymagane sporządzenie postanowienia o przedstawieniu zarzutów. W takim wypadku przesłuchanie osoby podejrzanej zaczyna się od powiadomienia jej o treści zarzutu wpisanego do protokołu przesłuchania. Ze względów gwarancyjnych, uproszczona procedura w zakresie czynności związanych z przedstawieniem zarzutów nie pozwala jednak na zaniechanie sporządzenia postanowienia o przedstawieniu zarzutów w stosunku do osób tymczasowo aresztowanych - art. 325g § 1 k.p.k. *in fine*.

Postanowienie o przedstawieniu zarzutów musi zostać wydane w dochodzeniu również wtedy, gdy prokurator zamierza stosować wobec podejrzanego nieizolacyjny środek zapobiegawczy, co wynika z treści art. 249 § 2 k.p.k. Z uwagi na fakt, że prokurator

zastosował wobec podejrzanego środek zapobiegawczy w postaci dozoru Policji, błędem było wpisanie treści zarzutu do protokołu przesłuchania, należało bowiem wydać postanowienie o przedstawieniu zarzutów.

Ad c) *nieodebranie wniosku o ściganie i nieprzesłuchanie Gabrieli Z.*

Ściganie przestępstwa określonego w art. 190 § 1 k.k. następuje na wniosek pokrzywdzonego. Zgodnie z art. 12 § 1 k.p.k. organ ścigania poucza osobę uprawnioną do złożenia wniosku o przysługującym jej uprawnieniu. Stosownie do treści art. 12 § 1a k.p.k. uzyskanie wniosku o ściganie należy do oskarżyciela. Jako błąd po stronie prokuratora należy ocenić niepodjęcie czynności zmierzających do uzyskania wniosku o ściganie. Błędem było również zaniechanie przesłuchania pokrzywdzonej w charakterze świadka.

Zgodnie z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. brak wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej stanowi negatywną przesłankę procesową, uniemożliwiającą kontynuowanie postępowanie karnego.

(0-6 pkt)

Ad 2

Oceń zasadność zarzutów przedstawionych podejrzanemu. Uzasadnij swoje stanowisko.

a) *brak znamion czynu zabronionego z art. 207 § 1 k.k.*

Zachowanie Pawła K. nie wyczerpuje znamion czynu zabronionego określonego w art. 207 § 1 k.k. z dwóch zasadniczych powodów: miało ono charakter jednorazowy, zaś zniewagi i naruszenia nietykalności cielesnej między małżonkami miały charakter wzajemny. W ustalonym stanie faktycznym brak jest możliwości wyodrębnienia strony dysponującej przewagą fizyczną lub psychiczną w trakcie zdarzenia.

Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą, ustawowe określenie „znęca się” oznacza działanie albo zaniechanie, polegające na umyślnym zadawaniu bólu fizycznego lub dotkliwych cierpień moralnych, powtarzającym się w czasie albo jednorazowym, lecz intensywnym i rozciągniętym w czasie. Występek ten najczęściej jest realizowany przez wielokrotne zamachy, chociaż w sytuacji wyjątkowej wystarczy jednorazowy zamach. Typowe znęcanie się jest zachowaniem intensywnym i częstotliwym, złożonym zazwyczaj z wielu elementów wykonawczych działania przestępnego. Wyjątkowo za znęcanie się można uznać postępowanie wprawdzie ograniczone do jednego zdarzenia zwartego czasowo i miejscowo, lecz odznaczającego się intensywnością w zadawaniu dolegliwości fizycznych

lub psychicznych (por. uchwała SN z 09.06.1976 r., VI KZP 13/75; wyroki: SN: z 30.08.1971 r., I KR 149/71; z 08.02.1982 r., II KR 5/82; z 27.02.2002 r., II KKN 17/00; z 10.12.2018 r., II DSK 11/18; wyrok SA w Krakowie z 16.12.2014 r., II AKa 221/14).

Zdarzenie objęte zarzutami miało charakter incydentalny, zaś jego przebieg nie charakteryzował się takim natężeniem zachowań agresywnych po stronie sprawcy, które należałoby wyjątkowo zakwalifikować jako akt znęcania, pomimo jego jednorazowego charakteru.

Ponadto, przebieg zdarzenia wskazuje na zbliżoną aktywność po stronie obojga małżonków. Jest to zasadniczy argument przemawiający za brakiem znamion znęcania.

Zachowanie oskarżonego nie może być również kwalifikowane jako naruszenie nietykalności cielesnej czy też znieważenie, albowiem pomiędzy przepisem dotyczącym znęcania się a przepisem dotyczącym naruszenia nietykalności cielesnej (art. 217 § 1 k.k.) i znieważenia (art. 216 § 1 k.k.) zachodzi pomijalny zbieg przepisów ustawy.

b) brak znamion czynu zabronionego z art. 190 § 1 k.k.

Odnosząc się do zasadności przedstawienia zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. wskazać należy, że zapowiedź spalenia mieszkania ma charakter groźby popełnienia przestępstwa zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Do wyczerpania znamion czynu zabronionego z art. 190 § 1 k.k. może dojść jednak dopiero wówczas, gdy groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona.

W toku postępowania nie ustalono, czy groźby wzbudziły uzasadnioną obawę u Gabrieli Z. W treści zarzutu dotyczącego kierowania gróźb karalnych pod adresem sąsiadki, brak jest wymaganych w art. 190 § 1 k.k. ustawowych znamion czynu zabronionego.

(0-8 pkt)

Ad 3

Czy wniosek prokuratora zasługuje na uwzględnienie? Uzasadnij swoje stanowisko.

Zasadność wniosku prokuratora

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności braku uzgodnienia kary z podejrzanym, braku znamion czynu z art. 207 § 1 k.k. oraz z art. 190 § 1 k.k.; braku wniosku o ściganie co do czynu z art. 190 § 1 k.k.; wątpliwości co do stanu poczytalności podejrzanego; a także wobec obrazy art. 37a § 1 k.k., art. 34 § 1a k.k. w zw. z art. 35 k.k., wniosek prokuratora nie jest zasadny i nie zasługuje na uwzględnienie.

Warunkiem wystąpienia z wnioskiem określonym w art. 335 § 1 k.p.k. jest dokonanie uzgodnień z podejrzanym co do kar i środków karnych. Oświadczenie podejrzanego w tym zakresie musi być złożone przez niego osobiście, nie jest dopuszczalne złożenie go jedynie przez obrońcę.

Kara niezgodna z przepisami prawa karnego materialnego

Wskazany we wniosku wymiar kary narusza przepisy prawa karnego materialnego. Zgodnie z art. 207 § 1 k.k. za znęcanie się grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Orzeczenie kary ograniczenia wolności za czyn z art. 207 § 1 k.k. jest możliwe przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. W takim wypadku można zamiast kary pozbawienia wolności orzec karę ograniczenia wolności nie niższą od 3 miesięcy. We wniosku wskazano karę 2 miesięcy ograniczenia wolności, a więc poniżej dolnego zagrożenia przewidzianego w art. 37a § 1 k.k.

Nie sprecyzowano również na czym miałyby polegać ta kara. Stosownie do treści art. 34 § 1a k.k. w zw. z art. 35 k.k. kara ograniczenia wolności polega na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym lub potrąceniu od 10% do 25% wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wskazany przez sąd.

Wątpliwości co do stanu poczytalności podejrzanego

Z zeznań pokrzywdzonej Marii K. i wyjaśnień podejrzanego wynikało, że zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności. Wskazują na to informacje o problemach ze snem, przyjmowaniu leków uspokajających, spożywaniu alkoholu, zaś bezpośrednio przed zdarzeniami objętymi zarzutami u podejrzanego miały pojawić się „czarne plamy przed oczami”. W takiej sytuacji konieczne było zasięgnięcie przez prokuratora opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów (art. 202 § 1 k.p.k.). Zaniechanie w tym zakresie rodzi wątpliwości co do winy w rozumieniu art. 335 § 1 k.p.k. i nie pozwala na uwzględnienie wniosku o wydanie wyroku skazującego.

Brak powołania biegłych może być również rozważany jako uchybienie proceduralne prokuratora w toku postępowania przygotowawczego.

(0-9 pkt)

Przy ocenie należy uwzględnić następujące kryteria:

– trafność odpowiedzi

- poprawność wskazanej podstawy prawnej
- zasadność i sposób argumentacji
- słownictwo i komunikatywność przekazu
- układ i styl wypowiedzi
- poprawność językową

Pozostałe 2 pkt można przyznać za:

- szczególnie wyróżniającą się argumentację prawniczą
- wykazanie się ponadprzeciętną wiedzą związaną z tematyką kazusu

